

Quæstionum, Et Resolutionvm Legalium Libri Duo

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1683

Cap. LXIII. Sola præsentia patris consentientis alienatione bonorum aduentitiorum filii non præjudicat illi quoad vsumfructum legalem; nisi tamen filia marito in dotem huiusmodi bona constitueret: ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98367](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98367)

Rota decis. 568. num. 2. part. 2. recent. & ita videntur intelligendi DD. & iura superius allegata, sicut & tradita per Anchar. in eodem c. n. 2. & 3. † Vbi dicitur quod ex eodem servitio valet electio celebrata per minorem partem, quia vota minoris partis conualescunt ex votis & suffragiis aliorum eligentium, quantumvis ante electionem peremptis: & quod fictione iuris facultas eligendi competens maiori parti, devolvitur ad minorem. Idem voluit Hostiens. in eod. c. congregatio, de elect.

22 Verum iste intellectus manifestè contrarius est dispositioni dist. capit. congregatio § 3. ubi apertis verbis fit mentio de electione facta Capitulo congregato, & sic collegialiter; ideo quamvis in Curiis Neapolitanis fuisset aliàs iudicatum juxta præfatum intellectum, quod licebat Universitati iterum se congregare; tamen in Senatu sententia illa fuit revocata, & is qui proximè plura habuerat vota, fuit in officio constitutus, ut plenè Francisc. Merlin. controvers. forens. part. 1. capit. 50. per totam, maximè numero 26. & ego hanc Merlini & Senatus Neapolitani sententiam aliàs sequebar in causa cuiusdam electionis Consulium; vel ex eo maximè, quia scienter incapax electus fuerat, nempe minor 25. annorum, qui habebat impedimentum iuris: & ad hoc allegabam DD. volentes † minoris partis electionem prævalere, quando maior pars scienter elegit indignum, seu inhabilem. Abbas in c. dudum, n. 10. de elect. & post ipsum Menoch. lib. 6. præsumpt. 85. n. 6.

24 Scientia autem probatur ex iuris præsumptione: quia eligentes tenentur se informare de qualitate & capacitate electi. Bart. in l. si patronus, numero 1. ff. de confirmat. tutor. Decius in capit. cum in cunctis, §. Clerici, versic. sed quantum ad justum, de election. in 6. Rip. resp. 32. seu 4. de election. numero 1. 2. & 3. per text. in capit. immoritur, eodem titul. Bertachin. de Episcop. 3. part. 1. partis princip. num. 42. & 43. Cavalier. d. de i. f. 231.

25 Et prædicta locum habent, siue indignus scienter electus fuerit, siue ineligibleis, ut probat Bald. consil. 318. n. 2. versic. quoad autem iste Rector, per text. in l. 2. §. si mater, versic. non solum, ibi indignos, vel minus habiles ff. ad Senatus cons. Tertyll. & ita tenet Mirand. in manual. Prælat. regular. tom. 2. q. 28. artic. 33. conclus. 1. in 1. & 4. casu, post Innocent. in c. gravatum, de postulat. Prælat. Cum duplex sit indignitas, quarum una facti, alia iuris nuncupatur. Caldas de jur. emphyt. lib. 3. c. 1. num. 64.

26 Tandem re maturius consideratà existimo, quod si electio Consulium non subsistat, & nulla sit, consilium Civitatis procedere potest & debet ad novam electionem, & ad novum scrutinium; nec admittendus est qui proximè maiorem vocum numerum habet. † Primo, quia ius eligendi Magistratus municipales spectat ad consilium Decurionum iure proprio. Mosæus de iur. Univers. par. 1. c. 3. n. 53. & probatur ex traditis per Bart. in l. 2. §. data, ff. de opt. legat. n. 7. versic. hic est advertendum. † Si spectat iure proprio: ergo facta nulliter electione, licita est variatio. Bart. ibid. num. 5. versic. & tunc aut habent electionem iure proprio.

27 Secundo, quia non solum electio, sed & provisio, & deputatio Consulium Decurionibus competit. Quando autem quis ius habet eligendi & providendi, non videtur facta provisio per electionem malè factam, & per consequens ad aliam procedendum est, donec facta fuerit provisio. Bart. in d. §. data, n. 5. versic. securi si dixit providendi.

28 Atque ita secundum Bartoli sententiam determinat Lozeus d. par. 1. c. 3. n. 104. Roman. consil. 491. n. 2.

Quartò id potissimum procedit in casu proposito, in quo impedimentum electi non erat perpetuum, sed temporale, nempe ratione minoris ætatis; sicut ex eo quod electus erat forensis: cum & maior fieri speraretur, & habitator, & incolæ devenire posset & vellet: hoc autem casu si impedimentum sit temporale, deveniendum est ad novam electionem, c. super eo, de elect. Roman. d. consil. 492. n. 3. & pro hac sententia faciunt tradita per Bald. consil. 318. n. 5. volum. 3. & sic credo iterandam esse electionem.

CAPVT LXIII.

Sola præsentia patris consentientis alienationi bonorum adventitiorum filii, non præiudicat illi quoad usumfructum legalem; nisi tamen filia, præsentem patre, marito in dotem huiusmodi bona constitueret: hoc enim casu pater suo usufructui renunciare censeretur. Vnde filia dotem adventitiam sine interventu patris alienare potest; sicut & alia bona, in quibus pater non habet usufructum: localia vero filiafamilias alienare potest absque patris consensu. Quid de lucris nuptialibus. Donatio causâ mortis, vel inter vivos, bonorum in quibus pater habet usufructum, ejus requiritur autoritatè: quâ deficiente, nulla est, tam quoad proprietatem, quam quoad usumfructum. Nec potest ad proprium commodum autoritatè, nec extra actum donationis, præstare: In Gallia tamen potest sibi ipsi author esse.

S V M M A R I V M.

- 1 Pater consentiens donationi facta per filium in eius potestate existentem, sibi non præiudicat in usufructu legali, nisi illi expressè renunciet.
- 2 Fallit in dote; nam si pater consentiat bona adventitia filia in dotem constitui, non potest amplius in illis pretendere fructus.
- 3 Pater non habet hodie usufructum, nisi in bonis, in quibus iure antiquo proprietatem habebat.
- 4 Filiafamilias de dote adventitia, etiam absque consensu patris disponere potest, cum in ea pater non habeat usufructum.
- 5 Refellitur Gratian. c. 781. in eo quod vult patris consensum, seu autoritatem requiri, etiam in bonis in quibus non habet usufructum.
- 6 Filiafamilias in casibus in quibus patri non quæritur usufructus, sine autoritate patris in iudicio stare potest.
- 7 In huiusmodi bonis filius habet omnimodam potestatem quoad actus extrajudiciales.
- 8 Filia de dote adventitia disponit, constante matrimonio.
- 9 Amplius, ut de ea etiam soluto matrimonio disponere possit.
- 10 Localia spectant ad filiamfamilias, tam quoad proprietatem, quam quoad usumfructum; & ipsa de illis ad libitum absque interventu patris disponere potest.

Idem

- 11 Idem existimant aliqui DD. de lucris nuptialibus; quod tamen revocatur in dubium, n. 12.
- 13 Filius familias cum auctoritate patris donationem causa mortis facere potest, in casibus in quibus pater habet usufructum.
- 14 Idem dicendum est in donatione inter vivos eorundem bonorum.
- 15 Donatio per filium familias facta de bonis, in quibus pater habet usufructum, sine auctoritate patris, nulla est; tam quoad proprietatem, quam quoad usufructum.
- 16 Contrarium tamen plurimi censuerunt esse verius, ut quoad proprietatem sit valida, non quoad usufructum.
- 17 Patris auctoritas requiri potest, vel pro suo interesse, vel pro integratione personæ filii.
- 18 Auctoritas pro integratione requisita, non potest interponi ad proprium commodum, sicut nec alia qualibet que præstat ratione officii.
- 19 Ista distinctio non potest locum habere in casibus in quibus pater non habet usufructum; quia in his indistincte filius sine patre contrahere potest.
- 20 Auctoritas patris requiritur ad integrandam personam filii in casibus, in quibus patri competit usufructus.
- 21 Contractus facti sine auctoritate paterna in casibus in quibus pater habet usufructum, adeo nulli sunt, ut nec iuramento roborentur.
- 22 Donatio inter vivos iurata, per filium familias facta, non subsistit in casibus in quibus pater habet usufructum legalem.
- 23 Comprobatur patrem sibi auctorem esse non posse, per text. in l. fin. §. filius autem, Cod. de bon. quæ liber.
- 24 Consensus patris, seu auctoritas illius in casibus in quibus habet usufructum legalem, debet intervenire in ipso actu donationis, seu alienationis: nec sufficit quod interveniat ante, & post actum.
- 25 In Gallia, donatio filii familias facta ipsimet patri ad sui commodum auctoritatem præstanti, valida est; & talis per arresta Supremarum Curiarum declarata.

Vera est regula, solum consensum patris non ipsum excludere ab usufructu legali, quem habet in bonis filiorum, dum contractui alienationis bonorum adventitiorum ad illos spectantium interfuit: sed ad hoc requiri expressam patris renunciationem, & declarationem, quod non intendebat aliquid sibi reservare ratione dicti usufructus, quam tradit Angel. à Gambillonib. in tract. de testam. in fine principii, num. 43. Anchar. consil. 106. cum pluribus aliis quos allegat Gratian. discept. forens. c. 327. per totum, & c. 519. n. 7. & sequentib. Rot. decis. 626. n. 4. & 5. part. 3. recent. & decis. 596. part. 2. repetita apud Pacif. de Salviat. inter d. a. decis. 91.

Quæ tamen regula specialiter fallit in dote, in qua pater sibi per simplicem consensum præiudicat in usufructu, per text. in l. Caius 46. ff. solut. matrim. Bertrand. consil. 177. n. 4. & 5. volum. 4. Censetur enim patriendo, quod filia bona sua adventitia in dotem marito constitueret, voluisse ut fructus dictorum bonorum ad maritum pro sustinendis oneribus matrimonii pertinerent, l. si quis, §. 1. ff. de iur. dot. DD. in Authent. quod locum, Cod. de collat. & maxime Dec. in 4. notabili, n. 6. Roman. n. 5. Curr. Iun. n. 46. Pascal. de patr. potest. part. 1. c. 3. n. 39. & est text. in dicta l. Caius, & Ratio liquidem ob quam patri in adventitiis lex usu-

Tom. I. Pars II.

fructum dedit, est quia iure antiquo pater in illis habebat proprietatem; unde hodie pater non habet usufructum in illis bonis, in quibus secundum ius antiquum proprietatem non habebat: atqui in dote adventitia nullum ius antiquus pater habebat ante leges Codicis, ergo nec hodie habebit usufructum: d. l. Caius, & ibi Barbof. n. 27. vers. ultimo amplia. Socin. Sen. in l. 2. §. quod si in patris, n. 2. & ibidem Iaf. n. 19. ff. solut. matrim.

Vnde inferebam, donationem inter vivos factam per filium familias absque interventu patris, validam esse de iure communi, cum ageretur de dote adventitia, in qua pater usufructum non habebat; cum verum sic, filium familias liberè disponere posse absque consensu paterno in illis bonis, in quibus pater nullum habet usufructum, quia in illis non est legitimus administrator. Gratian. decis. 76. num. 6. Rot. apud Ludovil. decis. 391. num. 2. Iul. Clar. qui de communi testatur in §. donatio, q. 6. n. 2. Pascal. de patr. potest. part. 1. cap. 6. num. 107. Craver. consil. 92. per tot. Rot. decis. 596. num. 2. vers. nec valet dicere, part. 2. recent. ubi dicta decis. Ludovil. 391. confirmatur, & in eadem causa adest decisio Rotæ eiusdem apud Cavaler. decis. 442. n. 1. & Quidquid in contrarium dixerit idem Gratian. discept. forens. cap. 781. num. 10. qui scripsit in eadem causa, in qua emanarunt mox allegatæ decisiones, & ut dictum est, implet d. decis. 76. contrarium tenuit. Nec Menoch. ab eo allegatus remedium 15. recuper. possess. quidpiam facit in contrarium: & Nam ipsemet num. 287. fateatur receptiorem esse apud Interpretes sententiam, filium familias in casibus in quibus patri non quæritur usufructus super bonis adventitiis, sine auctoritate patris in iudicio stare posse. Imò idem Menoch. n. 315. explicando text. in Authent. ut liceat matri & avia, in princip. quæ est novell. 117. de diversis capitulis, & fateatur filium familias in extrajudicialibus sine auctoritate patris omnimodam habere administrationem in casibus in quibus patri non quæritur usufructus. & Et in specie casus nostri, quod filia familias de dote adventitia possit ad libitum disponere, tradit Barbof. in l. 2. §. quod si in patris, ff. solut. matrim. n. 18. & Vbi dicit hoc habere locum, si solum sit matrimonium, si filia sit adhuc in matrimonio, ut ibi, in vers. secundus casus, per text. in d. l. Caius 46. ff. solut. matrim.

Multoque magis valida est donatio localium per filium familias facta, cum in illis pater careat omnino usufructu; sunt enim ad solum mulierum usum destinata, adeo ut illorum usufructus masculis competere propriè non dicatur, ut in pari casu arguit, & pro validitate donationis concludit Castren. cons. 381. num. 3. vol. 1. & Idem de donatione luctorum nuptialium existimavit Zabarel. cons. 37. num. 2. vers. si verò erat, quod allegat Tusch. litera F. concl. 362. num. 35. & Sed eius dicto repugnat textus, qui luctorum nuptialium usufructum patri concedit, in l. 1. & sequent. Cod. de bonis quæ liberis, Barbof. in dicto §. quod si in patris, num. 18. vers. non obstat secundum.

In casibus verò in quibus patri quæritur usufructus adventitiorum, donatio causa mortis fieri potest per filium familias cum auctoritate patris, Grass. §. donatio causa mortis, q. 3. num. 2. text. est in l. tam is, §. 1. ff. de donat. caus. mortis, si verò patris auctoritas non interveniat, donatio nulla est, l. fin. §. filiis autem, Cod. de bonis quæ liberis, & ibi DD. omnes. & Quod procedit etiam in donatione inter vivos, Pascal. de patr. potest. part. 1. cap. 5. n. 107. & 108. & Ad eod. ut secundum mentem Rotæ Romanæ talis donatio

N 2 absque

148 Petri Francisci de Tonduti Sanlegerii,

abque patris autoritate facta, sit in totum nulla, tam quoad proprietatem quam quoad usufructum, *dicta*
 16 *decis. 596. part. 2. recent. §* Quamvis multi DD. donationem quoad proprietatem subsistere, non autem in præiudicium usufructus paterni existiment, de quibus Thesaur. lun. in *addit. ad dec. 150. patris sui, littera C*, quam opinionem vetiorem esse, sed non receptionem existimat Ioan. Bapt. Cost. *de facti scient. centur. 2. distinct. 47. n. 6.*

17 Sed maius dubium est, utrum pater filio sibi donanti auctoritatem ad propriam utilitatem impertiri possit. In qua controversia ego alias in Rota obtinui pro nullitate donationis in causa donationis D. Herculis Bonliensis: cuius quaestioni resolutio pender ex sequenti distinctione. Aut enim patris auctoritas requiritur ad integrandam filii personam, aut verò

18 tantum pro interesse patris: § si ad integrandam personam, non potest pater sibi ipsi auctoritatem præstare: quod generaliter obtinet, quoties quis ratione officii auctoritatem præstat. Vincent. de Franc. *decis. 14. n. 4. & tenent DD. in l. 1. ff. de auctor. tutor. &*

19 *in l. 1. § fuit quaesitum, ff. ad Trebell.* § Ista distinctio non cadit in bonis in quibus pater non habet usufructum, quia indistinctè filiusfamilias illa potest alienare sine consensu patris: & si sit minor, dandus erit illi curator, vel si pater non sit suspectus, interveniet uti simplex filii administrator, ut explicat Gratian. *d. decis. 76. n. 10. & 21.*

Et sic non est opus hoc casu disputare, utrum sibi ipsi auctoritatem præstare possit: cum vel non requiratur eius auctoritas, vel si propter filii minorem ætatem sit necessaria, certum sit illam non præstari, nisi ratione officii: & sic hoc etiam casu sibi ipsi auctoritatem præstare non posse: ut mox dictum est.

20 Solum igitur videndum est, utrum in bonis in quibus pater usufructum habet; eius auctoritas requiratur ratione præiudicii quod ipse posset habere; an verò etiam pro habilitanda & integranda filii persona.

In hoc articulo concludendum est requiri ad integrandum personam: Ratio est, quia ante dispositionem text. in *l. fin. §. filiis autem, Cod. de bonis quæ liberis*, iam certum erat quod non solum filius, sed nec quilibet alius proprietarius poterat usufructuario præiudicare, igitur superflua fuisset illius legis dispositio, si solum interesse paternum respiceret; cui iam per generales constitutiones inter omnes proprietarios & usufructuarios editas provisum erat: ergo ne lex sit superflua, dicendum est illam fuisse factam ad evitandum damnum filii, qui vita patris durante in bonis adventitiis, in quibus pater habet usufructum

21 non magis contrahere potest, quam prodigus. § Et propterea contractus per eum gesti sine auctoritate patris, nequidem iuramenti robore confirmantur, ut optimè exponit Castrensis in *l. & heredi, §. filius familias, n. 6. ff. de pact. & in d. l. finali, §. filiis autem.* § Et idem decisum in donatione inter vivos iurata tradit Cæsar de Grassi. *decis. 2. de donat. aliis 150. num. 7. & sequentibus. Craver. consil. 39. n. 10. Mastril. decis. 186. n. 22.* ubi de contractu renunciationis. Castrensis. *consil. 459. num. 1. volum. 1.*

22 Ad cuius rei comprobationem perpendendus est text. in *dicto §. filiis autem*, qui loquitur de alienationibus inter vivos: Cum enim filius a patre debeat habere alimenta, quare (inquit textus) proficiet, & c. ex quibus verbis DD. supra citati concludunt consensum paternum non solum requiri ratione præiudicii paterni, sed etiam ad integrandam filii personam: fuit Gratian. *discept. forens. 781. per tot.* Thesaur. lun. *lib. 2. quest. forens. 37.* Unde non potest ad sui utilitatem præstare auctoritatem.

Et ex præmissis sequitur quod consensus patris in alienatione bonorum, in quibus ipse habet usufructum, intervenire debet in ipso actu alienationis, non ante, vel post: quod generale est, quotiescumque consensus alicuius requiritur ad habilitandam personam: juxta distinctionem quam offert Rota *dec. 194. n. 21. part. 5. recent.* Pascal. *de par. potest. part. 1. d. cap. 6. n. 111. & 112.* Bellon. *de his quæ fiunt incontinenti, n. 11.* ubi loquitur de casu in quo consensus requiritur tam ratione præiudicii, quam pro habilitatione personæ.

25 Sed tamen in Gallia donatio causa mortis facta per filium familias ipsi patri auctoritatem præstanti, sollet valida declarari non obstantibus prædictis rationibus & auctoritatibus: prout ita Tholose decisum fuisse testatur Author *des remarques du droit françois, in verb. fils de famille, n. 33.* Maynard. *lib. 5. c. 3.* Ferrer. *ad Guid. Pap. decis. ubi allegat Cujac. consil. 43.* Addit. *ad Pap. lib. 7. tit. 1. arrest. 7.* Atque ita in Aquisenensi Senatu iudicatum testatur Franc. Steph. *decis. 56.*

C A P V T L X I V.

Possessio incerta quando & quibus in casibus sit manutenenda, sive ad effectum genericæ cuiusdam communionis, seu ad effectum perceptionis fructuum. Dominus directus qui non habet intentionem fundatam in toto territorio agens contra emphyteutas, teneatur designare certa & determinata prædia pro quibus sibi debetur canon: & hoc non probato non est manutenendus, nequidem ad effectum genericæ communionis.

S V M M A R I V M.

- 1 Non sufficit quod dominus directus agens contra emphyteutas producat rotulum possessorum, sed etiam teneatur designare & probare certa prædia, ex quibus prætendit canonem deberi.
- 2 In emphyteusi designatio prædiorum necessaria est, ad evitandam incertitudinem.
- 3 Concessio emphyteutica nulla est, si in genere fiat, non designatis & specificatis certis prædiis.
- 4 Testes deponentes super possessione de parte prædii, & non dicentes de qua parte, non probant.
- 5 Dominus agens contra successores descriptorum in listâ, teneatur probare qualitatem illam quod sint successores.
- 6 Legitimatio personarum necessaria est, etiam in possessorio summarissimo.
- 7 Dum agitur de quasi possessione iuris realis, necesse est, ut testes deponent solutiones factas fuisse pro illo prædio de quo agitur.
- 8 Quando non agitur de aliquo toto integrali, ex possessione unius partis, male inferitur ad possessionem residui.
- 9 Quando nulla est certitudo, nec in universum, nec in particulari, possessio non dicitur sufficienter probata ad effectum manutentionis.
- 10 In iure personalis sufficit probare quod aliàs facta fuerit solutio, sed in iure reali probandum est pro quo prædio facta sit.
- 11 Probationes imperfectæ non coniunguntur in possessorio adversus eum, qui pro se habet iuris assensentiam.